

NICULESCU

Povești
de noapte bună
pentru
ADULȚI

Cu o
introducere
de
LUCY MANGAN

Povești de noapte bună pentru adulți

cu o introducere de Lucy Mangan

Traducere de Ileana Dascălu

NICULESCU

Valoarea timbrului literar este 2% din prețul de vânzare și se adaugă acestuia.
Sumele se virează la Uniunea Scriitorilor din România,
cont nr. RO44 RNCB 5101 0000 0171 0001, sucursala BCR Unirea.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

Povești de noapte bună pentru adulți / cu o introd. de Lucy Mangan;
trad. de Ileana Dascălu. - București : Editura Niculescu, 2020

Index

ISBN 978-606-38-0540-0

I. Mangan, Lucy (pref.)

II. Dascălu, Ileana (trad.)

82

© 2018 by Lucy Mangan (Introduction)

First published in Great Britain in 2018 by Hodder & Stoughton. An Hachette UK company.
All rights reserved

Titlu original: *BEDTIME STORIES FOR STRESSED OUT ADULTS.*

Tales to Soothe Tired Souls, introduced by Lucy Mangan

© Editura NICULESCU, 2020

Bd. Regiei 6D, 060204 – București, România

Telefon: 021 312 97 82; Fax: 021 314 88 55

E-mail: editura@niculescu.ro

Internet: www.niculescu.ro

Comenzi online: www.niculescu.ro

Comenzi e-mail: vanzari@niculescu.ro

Comenzi telefonice: 0724 505 380, 021 312 97 82

Redactor: Liliana Scarlat

Tehnoredactor: Lucian Curteanu

Coperta: Carmen Lucaci

Tipărit la Tipografia REAL

ISBN 978-606-38-0540-0

Toate drepturile rezervate. Nicio parte a acestei cărți nu poate fi reprodusă sau transmisă sub nicio formă și prin niciun mijloc, electronic sau mecanic, inclusiv prin fotocopiere, înregistrare sau prin orice sistem de stocare și accesare a datelor, fără permisiunea Editurii NICULESCU.

Orice nerespectare a acestor prevederi conduce în mod automat la răspunderea penală față de legile naționale și internaționale privind proprietatea intelectuală.

Editura NICULESCU este partener și distribuitor oficial OXFORD UNIVERSITY PRESS în România.

E-mail: oxford@niculescu.ro; Internet: www.oxford-niculescu.ro

Cuprins

Introducere de Lucy Mangan 9

Darul magilor 17

O. HENRY

Șoarecele 26

SAKI

La est de soare, la vest de lună 32

ANDREW LANG

Cântecul de noapte al călătorului 46

GOETHE, trad. HENRY W. LONGFELLOW

Uriașul egoist 47

OSCAR WILDE

O pereche de ciorapi de mătase 53

KATE CHOPIN

Mătușa și Amabel 60

E. NESBIT

Cântec de lună 72

MILDRED PLEW MEIGS

- Vântul prin sălcii* (fragment) 75
KENNETH GRAHAME
- Un portret* 92
GUY DE MAUPASSANT, trad. ALBERT MCMASTER *et al.*
- Ferestrele aurite* 98
LAURA E. RICHARDS
- Somnului* 102
WILLIAM WORDSWORTH
- Jurnalul unui nimeni* (fragment) 103
GEORGE & WEEDON GROSSMITH
- Sabia scoasă* 114
ANDREW LANG
- Oboseala lui Rosabel* 119
KATHERINE MANSFIELD
- Nori* 127
CHRISTINA ROSSETTI
- Frumusețile* 128
ANTON CEHOV, trad. CONSTANCE GARNETT
- Alice în Țara Minunilor* (fragment) 140
LEWIS CARROLL
- Kew Gardens* 142
VIRGINIA WOOLF
- Legenda lui O'Donoghue* 152
T. CROFTON CROKER
- Clipici, Ațipici și Somnulici* 156
EUGENE FIELD

- Xingu* 159
EDITH WHARTON
- Heidi* (fragment) 199
JOHANNA SPYRI
- Din „Bacchanalia”* 209
MATTHEW ARNOLD
- Trei întrebări* 212
LEV TOLSTOI, trad. AYLNER & LOUISE MAUDE
- Departa și demult* (fragment) 218
W.H. HUDSON
- Anne din Green Gables* (fragment) 220
L.M. MONTGOMERY
- Noaptea* 233
WILLIAM BLAKE
- „Gânduri din poiană”, din Viața câmpurilor* 236
RICHARD JEFFERIES
- Gloire de Dijon* 250
D.H. LAWRENCE
- Grădina secretă* (fragment) 251
FRANCES HODGSON BURNETT
- Torcătoarea și călugării* (fragment) 275
D.H. LAWRENCE
- Din „Amanda”* 283
NATHANIEL HOOKES
- Index de titluri 285
- Index de autori 287

Introducere de Lucy Mangan

Îți mai amintești cum era în copilărie când citeai? Acea binecuvântată alinare pe care o simțeai când te cufundai total în lectură. Trecerea lină de la realitate la imaginație. Când stăteai pe canapea și Cair Paravel, grădini uitate, provincii canadiene înconjurate de mări, dealuri cu ferigi, misterioase ruine, preeriile din Minnesota și lanțurile de munți din Elveția se înălțau cu toate din senin în jurul tău, iar tu plecai la drum alături de eroinele roșcate, câinii credincioși, leii cu glas de om, stafile, vrăjitoarele și alți copii din lumea poveștilor, copii asemenea ție, dar scutiți de neșansa de a se fi născut în acel anost „aici” și într-un și mai anost „acum”. Îi însoțeai în aventurile lor până când cineva te trăgea înapoi în realitate, chemându-te la masă sau trimițându-te la culcare.

Eu îmi aduc bine aminte de toate acestea și tare aș vrea să le regăsesc. Dar poate chiar mai mult îmi doresc să retrăiesc acel somn din copilărie, lin și la fel de binecuvântat. Poate că trimisul la culcare mă supăra –

chematul la masă mai mergea, dar sperietoarea era dusul la culcare, pentru că cine știe ce aveam să pierd din distracția celor mari! –, dar odată ajunsă în pat, pacea generoasă și căldura mă copleșeau repede și mă scufundam din lumea trează în tărâmul lui Morfeu la fel de lin cum o făcusem între Catford și Academia Domnișoarei Cackle.

Așa cum se întâmplă cu cele mai multe lucruri pe lumea asta, bucuria unui somn bun și cufundarea în citit sunt irosite în tinerețe. Abia acum, ca adulți, simțim cu adevărat nevoia de confortul și refacerea pe care ni le pot oferi acestea. Imaginează-ți o lume în care te culci și... dormi. Pur și simplu... dormi. Fără să stai o oră trecând cu gândul prin tot ce s-a întâmplat peste zi – sau revăzând pe răbojul mental suma tuturor succeselor și eșecurilor (ale mele sunt împărțite mai în amănunt: „profesionale”, „casnice”, „materne” și „filiale”, ca să le înșir mai ușor și să pot să-mi adresez muștrări mai specifice; până la urmă, sunt o persoană ocupată. Nu am timp să mă autoflagelez dezorganizat și la întâmplare) – și promițând să faci lucrurile mai bine mâine. Fără nevoia de a întocmi o listă cu cele de făcut a doua zi, de a-ți organiza întreaga săptămână și de a vedea cum se încadrează în planul lunar pe care-l porți în minte (mai bine ții un caiet lângă pat! strigă criticul tău lăuntric neiertător, marcând încă un eșec casnic pe răboj). Fără să înșiri lista de griji mai mici sau mai mari (de la mașina de spălat vase care dă rateuri, până la încălzirea globală și încheind întotdeauna cu gânduri despre cancer) înainte să adormi, în cele din urmă, răpus de pură epuizare emoțională.

Imaginează-ți că citești o carte fără ca o asemenea listă de griji să-ți alunge din minte cuvintele de pe pagină, fără ca vreun val de anxietate să te tragă afară din lumea ficțiunii imediat ce încerci să o construiești.

Cartea de față este o modestă încercare de a recrea mici bucurii pierdute pentru – după cum spune și titlul – adulții stresați, copleșiți de grijile casei, familiei, serviciului și de granița complet străvezie dintre ele. Luminată intens, desigur, de lumina albastră rece a ecranului telefonului care, cumva, în ciuda eforturilor noastre repetate, pare să fie mereu primul lucru după care întindem mâna dimineața și ultimul lucru pe care ne uităm înainte de culcare – oare de ce? De ce ne facem asta cu mâna noastră? De ce?! Fix înainte de culcare! Colecția de povești (sau pepite extrase din cărți mai lungi pentru că, de fapt, sunt tot povești în miniatură) și versuri din acest volum vrea să pună stavilă pentru câteva clipe curenților încrucișați ai multelor solicitări ce străbat la nesfârșit viața modernă și să refacă puțin din colțișorul de pace de la capătul unor zile lungi și tot mai agitate.

Lasă-te legănat de ritmul poeziilor (Închideți ochii, iar mama începe-a cânta/*Despre privești fermecătoare./ Atunci neasemuite minuni veți vedea/Legănați de întunecata mare/Pe care-au plutit și trei pescari în vechiul sabot: Clipici,/Ațipici/Și Somnulici*), lasă-te purtat de fiecare dintre ele. Forța brută a unei povești cum ar fi *La est de soare, la vest de lună* ne afectează visceral – puține sunt grijile și iritățile care să reziste atracției ei persistente – deși pentru mine marea dragoste va fi întotdeauna genul

literar vecin cu mitul, frumos reprezentat aici în *Sabia scoasă*, respectiv în repovestirea de către Andrew Lang a celui mai puternic moment: revelația lui Arthur că este Regele născut. Aș vrea să pot adormi în fiecare seară cu speranța că legenda este adevărată și că el va veni din nou să ne salveze în clipa cea mai grea. Care, apropo, metaforic, dacă nu cumva și în sens propriu, vine la patru dimineața, după cum știe orice om care – din ghinion, exces de alcool sau plâns de bebeluș – este treaz la acea oră.

Or, desigur, există o cale pe care o cunoaștem cu toții de a scăpa de grijile zilnice: întoarcerea în copilărie. Chiar dacă nu mai poți citi ca un copil, te poți apropia de acea stare recitind *ceea ce* citeai pe atunci. De aceea, vei găsi aici *Mătușa și Amabel*, de E. Nesbit, unde o tânără eroină făcută de rușine pătrunde printr-un șifonier în altă lume (și de ce să nu lași ca asta să-ți reamintească de alte treceri-dincolo prin uși de șifonier despre care ai citit, pe care le-ai cunoscut și îndrăgit? E cu mult mai bine decât să-ți umpli mintea de furie pentru că la metrou se anunță grevă, ai de pregătit un costum pentru următoarea Zi Națională a lucrurilor fără rost de la școală sau pentru că bărbații nu sunt în stare să schimbe sulul de hârtie igienică de la toaletă) și, în plus, vei simți înțelegere și eliberare. Sau poți merge din nou în vizită la Heidi și bunicul ei, care se ospătează împreună cu carne afumată și brânză de capră în coliba acestuia, ori să le însoțești pe Anne din Green Gables și pe Diana în excursie să vedeți o expoziție în oraș, după care să vă întoarceți acasă, sau să cercetezi cotloanele ascunse de la

Misselthwaite Manor împreună cu Mary și Dickon și să te lași învăluit de pacea fermecată a *Grădinii secrete*. Cu puțin noroc, te vei pomeni curând alunecând în cădere liberă ca Alice, care își face și ea apariția aici, prin galeria iepurașului conștiinței, dar pătrunzând, să sperăm, într-un peisaj de vis mai puțin zbuciumat decât acela construit de Lewis Carroll pentru fetiță.

Chiar dacă nu te îmbie copilăria sau escapismul pur nu e genul tău, *Poveștile de noapte bună* sunt și pentru tine. Pentru gusturi mature și alinarea pe care o regăsești într-un destin comun mai curând decât într-un refugiu, poți alege *Oboseala lui Rosabel*, care își re trăiește mental o zi la magazinul unde lucrează, modificând și înfrumusețând fiecare moment înainte de a cădea în ceea ce promite să fie un somn cel puțin temporar înviorător. Sau lasă ca abandonarea răspunderii și fuga de realitate a eroinei sărace și cu patru copii din *O pereche de ciorapi de mătase* să-ți inducă același sentiment timp de câteva minute, cât îți va lua să citești povestea ei discret subversivă.

Gusturile fiecăruia diferă, desigur, dar fiecare narațiune din volum – în proză, versuri sau extrasă dintr-un text mai amplu – este, în două foarte importante feluri, perfectă pentru ora culcării. De ce? Pentru că sunt scurte și suntem obosiți; și pentru că sunt povestiri.

Orice vârstă am avea, povestirile ne oferă alinare. Ele sunt ceea ce psihologii numesc „act mental primar”. Altfel spus, formularea unor narațiuni este modul în care ne reprezentăm lumea. Nu suntem proiectați să trăim viața ca pe o serie aleatorie de evenimente separate ce acționează

Uriașul egoist

OSCAR WILDE

În fiecare după-amiază, venind de la școală, copiii mergeau să se joace în grădina Uriașului.

Era o grădină mare, frumoasă, cu iarba verde și moale. Ici și colo creșteau flori frumoase ca stelele și mai erau și doisprezece piersici, care primăvara se împodobeau cu flori delicate ca perlele albe și roz, iar toamna erau încărcăți de fructe bogate. Păsările se așezau pe ramuri și cântau cu atâta dulceață, încât copiii se opreau din joc ca să le asculte. „Ce fericiți suntem aici!” își spuneau unii altora.

Într-o zi, Uriașul se întoarse. Fusese în vizită la prietenul lui, Căpcăunul din Cornwall, unde stătuse timp de șapte ani. Când trecură cei șapte ani el spusese tot ce avea de spus, pentru că nu se prea pricepea să facă conversație și era hotărât să se întoarcă la castelul lui. Când sosi, dădu cu ochii de copiii care se jucau în grădină.

— Ce faceți voi aici? strigă el cu un glas tare și aspru, și copiii o luară la fugă.

— Grădina mea e grădina mea, spuse Uriașul; oricine poate înțelege asta și nu o să dau voie nimănui altcuiva să se joace aici. Așa că înconjură grădina cu un zid înalt și puse o plăcuță pe care scria:

ACCESUL
INTERZIS

Era un Uriaș foarte egoist.

Acum bieții copii nu mai aveau unde să se joace. Au încercat să se joace pe șosea, dar drumul era plin de praf și de pietre tari și nu le-a plăcut. De multe ori se plimbau pe sub zidul înalt după ce se terminau lecțiile și vorbeau despre grădina frumoasă de dincolo. „Ce fericiți eram acolo!” își spuneau ei unul altuia.

Apoi veni Primăvara și pretutindeni se vedeau pomi înfloriți și cântau păsărele. Numai în grădina Uriașului Egoist era încă iarnă. Păsările nu veneau să cânte pentru că nu erau copii, iar pomii uitaseră să înflorească. Odată o floare frumoasă scoase capul din iarbă, dar când văzu anunțul pus de Uriaș îi păru atât de rău pentru copii, că se băgă din nou în pământ și adormi la loc. Singurii mulțumiți erau Zăpada și Gerul. „Primăvara a uitat de grădina asta,” strigară ei, „așa că o să locuim aici tot anul.” Zăpada acoperi iarba cu haina ei albă și groasă, iar gerul vopsi toți pomii cu argint. Apoi invitară Vântul de Miazănoapte să vină să stea cu ei și el veni. Era încoțșănat cu blănuri și toată ziua urla prin grădină

dărâmând coșurile de pe acoperiș. „Ce loc minunat,” spuse el, „trebuie să invităm și Grindina să ne facă o vizită!” Așa că veni și Grindina. În fiecare zi, preț de trei ore, grindina bătea în acoperișul castelului până ce sfărâmă mai toate plăcile de ardezie, iar apoi goni în sus și în jos prin grădină. Purta haine cenușii și avea o suflare de gheață.

— Nu înțeleg de ce primăvara întârzie atâta, se mira Uriașul egoist care, așezat la fereastră, își privea grădina albă și rece. Sper ca vremea să se mai schimbe.

Dar Primăvara nu veni deloc, și nici Vara. Toamna aduse fructe aurii în toate grădinile, mai puțin în cea a Uriașului. „E prea egoist,” spuse ea. Așa că în grădină era tot timpul iarnă, iar Vântul de Miazănoapte, Grindina, Gerul și Zăpada dansau mereu printre pomi.

Într-o dimineață, pe când Uriașul stătea treaz în pat, auzi o muzică încântătoare. Îi răsuna atât de dulce în urechi, încât se gândi că poate treceau pe acolo muzicanții regelui. De fapt, nu era decât un mic cânepar care îi cânta la fereastră, dar trecuse atâta vreme de când nu mai auzise cântec de pasăre în grădină, încât i se păru cea mai frumoasă muzică de pe fața pământului. Atunci Grindina încetă să mai danseze deasupra capului său, Vântul de Miazănoapte se opri din urlat și un parfum diafan pătrunse până la Uriaș prin fereastra deschisă. „Cred că a venit în sfârșit Primăvara,” își spuse Uriașul și sări de îndată din pat să privească afară.

Și ce văzu?

Văzu cea mai minunată priveliște. Printr-o mică gaură din zid copiii se strecuraseră înăuntru și se

urcaseră în pomi. În fiecare pom văzu câte un copil. Iar pomii erau atât de bucuroși că se întorseseră copiii, încât se acoperiseră cu flori, legănându-și ușor brațele deasupra capetelor acestora. Păsările zburau din nou și cîrpeau cu încântare, iar florile priveau în sus din iarba verde și râdeau. Era o încântare să vezi toate astea; într-un singur ungher mai era iarnă. Era colțul cel mai îndepărtat al grădinii, unde se afla un băiețel. Era atât de mic, că nu putea ajunge la crengile pomului și se plimba în jurul lui, plângând cu necaz. Bietul pom era încă acoperit de zăpadă și chiciură, iar Vântul de Miazănoapte tot mai sufla și urla deasupra lui. „Hai sus, băiețel!” striga pomul și-și apleca ramurile cât de jos putea. Dar băiețelul era prea mic.

La vederea acestei scene, Uriașului i se înmuie inima. „Ce egoist am fost!” își spusese el. „Acum știi de ce Primăvara nu voia să vină aici. O să-l așez eu pe bietul băiețel în vârful pomului și o să dărâm zidul, iar grădina mea o să fie pentru totdeauna locul de joacă al copiilor.” Îi părea atât de rău de ceea ce făcuse...

Așa că se strecură coborând ușurel scările, deschise ușa de la intrare cât putu de încet și intră în grădină. Dar când copiii dădură cu ochii de el se speriară atât de tare, încât fugiră cu toții și grădina deveni din nou tărâmul iernii. Numai băiețelul cel mic nu fugi, pentru că ochii îi erau atât de plini de lacrimi, că nu-l văzu pe Uriaș apropiindu-se. Și Uriașul veni neuzit pe la spatele lui, îl ridică cu grijă în palmă și-l așeză în pom. Iar pomul imediat se umplu de flori, păsările veniră să cânte în el, iar băiețelul își întinse brațele, cuprinse gâtul Uriașului și-l

sărută. Atunci ceilalți copii, când văzură că Uriașul nu mai era rău, veniră în fugă înapoi, și odată cu ei veni și Primăvara.

— Acum e grădina voastră, copilași, le spuse Uriașul și, apucând un topor mare, începu să dărâme zidul. Și când oamenii plecară spre piață la amiază îl zăriră jucându-se cu copiii în cea mai frumoasă grădină pe care o văzuseră vreodată.

Toată ziua s-au jucat, iar seara copiii au venit la Uriaș să-i ureze noapte bună.

— Dar unde e micuțul vostru prieten? întrebă el: băiatul pe care l-am urcat în pom. Uriașul îl iubea pe el cel mai mult pentru că-l sărutase.

— Nu știm, răspunseră copiii; a plecat.

— Să-i spuneți să vină negreșit mâine aici, îi rugă Uriașul. Dar copiii spuseră că nu știau unde stă și că nu-l văzuseră niciodată până atunci, iar Uriașul se simți nesuspus de trist.

În fiecare după-amiază, după școală, copiii veneau și se jucau cu Uriașul. Dar băiețelul pe care Uriașul îl îndrăgise atâta nu a mai apărut niciodată. Uriașul era foarte bun cu toți copiii, dar îi era dor de primul lui mic prieten și deseori îl pomenea. „Ce mult aș vrea să-l mai văd!” spunea el.

Anii au trecut, Uriașul a îmbătrânit și puterile i-au slăbit tot mai mult. Pentru că nu se mai putea juca, ședea într-un fotoliu adânc, uitându-se la copii cum se jucau și admirându-și grădina.

— Am multe flori frumoase, spunea el; dar copiii sunt cele mai frumoase dintre toate.

Într-o dimineață de iarnă se uită afară pe fereastră în timp ce se îmbrăca. Acum nu mai ura iarna, pentru că aflase că e doar somnul Primăverii și că florile se odihneau și ele.

Deodată se frecă la ochi plin de uimire. Se uita și nu putea crede ce vedea. Era fără îndoială o imagine minunată. În cel mai îndepărtat colț al grădinii se afla un pom acoperit în întregime cu niște minunate flori albe. Avea ramuri cu totul și cu totul de aur și de ele atârnavă fructe de argint, iar sub pom se afla băiețelul pe care îl iubea atât de mult.

Uriașul se repezi în jos pe scări cu multă bucurie și alergă în grădină. Dar când ajunsese foarte aproape se înroși la față de mânie și spuse:

— Cine a avut îndrăzneala să te rănească? Pentru că în palmele copilului erau urmele a două cuie și, la fel, avea urme de cuie pe piciorușele lui.

— Cine a avut îndrăzneala să te rănească? strigă încă o dată Uriașul; spune-mi, ca să-mi iau paloșul și să-l omor.

— Nu! răspunse copilul; acestea sunt răni de Iubire.

— Cine ești tu? întrebă Uriașul și asupra sa se pogorî o ciudată evlavie, care-l făcu să îngenuncheze în fața copilului.

Iar copilul îi surâse Uriașului și-i spuse:

— Odată m-ai lăsat să mă joc în grădina ta, azi o să vii cu mine în grădina mea, care este Raiul.

Și când copiii veniră în fugă în acea după-amiază îl găsiră pe Uriaș mort sub un pom, acoperit de petale albe de flori.